

Kalendarium

- **22 stycznia** – Prezydent Lech Kaczyński podpisał nowelizację ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Nowelizacja znosi obowiązujący w dotychczasowej ustawie termin składania pozwów o odszkodowanie i zadośćuczynienie za represje za działalność opozycyjną. Pozwoli to osobom, które z różnych przyczyn nie złożyły w sądach do 18 listopada 2008 r. pozwów o odszkodowanie i zadośćuczynienie za represje ich złożenie w dowolnie wybranym terminie.
- **27 stycznia** – Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „S” zaopiniowało projekt rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie programów specjalnych. Zdaniem prezydium kompletna analiza rynku pracy powinna uwzględniać badanie potrzeb zatrudnieniowych pracodawców w krótkim i długim okresie, jak również analizę realizowanych i planowanych inwestycji pod kątem potencjalnych miejsc pracy.
- **27 stycznia** Śląsko Dąbrowska „S” poinformowała o przesłaniu do Donalda Tuska apelu w sprawie zwołania rozmów na temat kryzysu gospodarczego. Podobnie jak w 1989 r. wzięliby w nich udział politycy, pracodawcy, związkowcy i eksperci ekonomiczni. Nawiązania do Okrągłego Stołu sprzed 20 lat są szersze – tak jak i wtedy państwu grozi poważny kryzys gospodarczy i konflikt rząd – związki zawodowe.
- **28 stycznia** – Na spotkaniu przedstawicieli gdańskich i sopockich organizacji zakładowych „Solidarności” poruszone były problemy związane z narastającym kryzysem gospodarczym. Spotkanie rozpoczął Krzysztof Dośla, przewodniczący Regionu Gdańskiego, który zrelacjonował przebieg posiedzeń Komisji Krajowej i Zarządu Regionu oraz zaapelował o przekazywanie informacji dotyczących sytuacji w zakładach pracy.
- **29 stycznia** – Sekcja Krajowa Kolejarzy NSZZ „S” wobec braku podpisania paktu gwarancji pracowniczych dla pracowników Spółki Przewozy Regionalne wprowadziła na terenie całego kraju pogotowie strajkowe. 22 grudnia 2008 r. nastąpiła zmiana właściciela, jednak nadal nie podpisano Paktu Gwarancji Pracowniczych, który gwarantowała umowa społeczna podpisana przed wprowadzeniem zmian własnościowych w spółce. Jednocześnie upoważnieni przedstawiciele ze strony Konwentu Marszałków poinformowali stronę związkową o zawieszeniu negocjacji nad Paktem. □

Kryzys sam się nie rozwiąże

Wbrew oczekiwaniom prezydium Komisji Trójstronnej nie podjęto rozmów o przeciwdziałaniu skutkom kryzysu.

Oświadczenie Janusza Śniadka, przewodniczącego NSZZ „Solidarność” po spotkaniu prezydium Komisji Trójstronnej

Wbrew oczekiwaniom na spotkaniu prezydium Komisji Trójstronnej w dniu 28 stycznia br. nadal nie podjęto poważnych rozmów o zagrożeniach i społecznych kosztach kryzysu, w tym o działaniach osłonowych dla pracowników. Rodzi to obawę, że rząd chce pominąć partnerów społecznych w debacie o planie antykryzysowym – co jest ewenementem w skali Europy. NSZZ „Solidarność”

przedstawiła listę propozycji i postulatów, zawartą w programie „Solidarność na kryzys”, mających na celu przede wszystkim utrzymanie miejsc pracy. Oczekujemy równoprawnego traktowania naszych postulatów i odpowiedzialnego działania wszystkich partnerów.

Kryzys sam się nie rozwiąże! Zapobieganie jego skutkom wymaga zdecydowanie większego zaangażowania rządu, bo zaniechania boleśnie dotkną całe społeczeństwo!

2 lutego zaplanowane jest dwustronne spotkanie pracodawców i związków zawodowych dotyczące postulatów związanych z działaniami antykryzysowymi. □

Dlaczego weto?

Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” zwróciła się do Prezydenta RP o zawetowanie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

W tych dniach finalizowane są prace Parlamentu nad ustawą. Wiele środowisk: rodzice, nauczyciele, związki zawodowe i niektóre organizacje pozarządowe zgłaszały protesty przeciwko proponowanym przez Rząd zapisom. Zdaniem związkowców przede wszystkim brakowało rzetelnego dialogu z zainteresowanymi podmiotami, a proces konsultacji był pozorowany.

Zdaniem Stefana Kubowicza, przewodniczącego Sekretariatu Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” uchwalenie tej ustawy doprowadzi do wyzbycia się konstytucyjnej odpowiedzialności państwa za edukację.

Za niebezpieczne związkowcy uznają:

1) ułatwienia prywatyzacyjne – możliwość przekazywania szkół osobom prywatnym bez procedury likwidacyjnej prowadzącej do powszechnej prywatyzacji kosztem mienia publicznego i przy lekceważeniu praw pracowniczych,

2) ograniczenie nadzoru kuratorskiego prowadzące do pogorszenia jakości oferty edukacyjnej i zróżnicowania jakości kształcenia w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego,

3) odchodzenie od narodowego charakteru nauczania historii i języka polskiego,

4) wprowadzanie przepisów o obniżeniu wieku szkolnego wbrew opinii m.in. rodziców i NSZZ „Solidarność” wskazujących na błędy w tych zapisach i brak przygotowania finansowego i organizacyjnego. □

Oczekujemy czynów – nie cudów!

NSZZ „Solidarność” skierował list na ręce prezesa i delegatów na II Kongres Prawa i Sprawiedliwości.

– Z wołania o przestrzeganie prawa równego dla wszystkich i o sprawiedliwość zrodził się Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” – tego pragnęły miliony ludzi, którzy tworzyli nasz Związek i tego oczekujemy dziś. Bo sprawiedliwości i solidarności ciągle w Polsce brakuje, a na pewno zabrakło ich dla wielu zwykłych ludzi, którzy ponieśli największe koszty transformacji. Od Was, politycznych spadkobierców tamtego przesłania ludzie

oczekują i wymagają więcej. Szczególnie teraz, gdy ponownie to pracownicy będą ponosić największe koszty globalnego kryzysu gospodarczego, a skutki zaniechań działań osłonowych mogą tę sytuację dramatycznie pogorszyć. Od każdego rządu RP oczekujemy czynów nie cudów! – czytamy w liście Janusza Śniadka, przewodniczącego NSZZ „S” do delegatów na II Kongres PIS

Janusz Śniadek podziękował za dotychczasową współpracę. Podkreślił również, że Związek wiele razy mógł liczyć na pomoc Prezydenta RP, Lecha Kaczyńskiego. □

KRYZYS – WYZWANIA PRZED NAMI

Diagnoza

Kryzys finansowy, który dał o sobie znać jesienią 2008 r., odbił się bardzo szybko w brutalny sposób na przemyśle pociągając za sobą czasowe zamknięcia zakładów (metalurgia, motoryzacja, ...). Ostra reakcja pracodawców na kryzys, wynikająca z potrzeby zapewnienia płynności finansowej jest też często odpowiedzią na zmiany w dynamice popytu.

Plany ożywienia gospodarczego, ogłaszane przez europejskie rządy, dadzą pierwsze rezultaty z punktu widzenia kryzysu finansowego nie wcześniej niż za rok. Nie przeszkodzi to kryzysowi finansowemu przekształcić się w kryzys przemysłowy i społeczny - destrukcyjny dla zdolności produkcyjnych w Europie.

O ile obecny kryzys można określić mianem światowego i systemowego, wymagającego nowych regulacji dla sektora finansowego, dla różnych branż jest to zjawisko cykliczne, które nie podważa roli strukturalnych czynników wzrostu produkcji w ostatnich latach.

Utrzymać zdolności produkcyjne w Europie

W tej sytuacji największym wyzwaniem w okresie kryzysu koniunkturalnego pozostaje zachowanie zdolności produkcyjnych w istniejących zakładach, przy jednoczesnym zmniejszeniu ciężaru kosztów stałych ponoszonych przez przedsiębiorstwa, które zatrzymały swoją produkcję. Ochrona zdolności produkcyjnych obejmuje, ochronę i rozwój umiejętności indywidualnych i zbiorowych pracowników.

Biorąc pod uwagę sporą niepewność panującą na rynkach pod koniec 2008 r. i na początku 2009, należy zapewnić możliwość ochrony istniejących zdolności produkcyjnych przez okres nie krótszy niż rok. Działania te powinny obejmować: utrzymanie

zatrudnienia dla całości personelu, wprowadzenie prac i szkoleń podnoszących wydajność zakładów i ich pracowników, utrzymanie narzędzi produkcyjnych w gotowości do ponownego uruchomienia.

Największym zagrożeniem krótkoterminowym jest kryzys prowadzący do upadłości, utraty zatrudnienia i masowego bezrobocia, do czasu, gdy nieodwracalne straty w wynikach przedsiębiorstw będą mogły ostatecznie zostać zbilansowane.

Częściowe bezrobocie

Rozwiązaniem obowiązującym w wielu krajach europejskich w tego rodzaju sytuacjach jest częściowe bezrobocie lub bezrobocie techniczne, które przewiduje rekompensatę za niedobór godzin pracy. Takie rozwiązania istnieją m.in. we Francji, Niemczech, w Czechach, Rumunii, Belgii i Hiszpanii.

Dla przykładu okres czasowego bezrobocia we Francji jest ograniczony do 4 kolejnych tygodni i 600 godzin rocznych. Po upływie 4 tygodni, pracownik zaczyna korzystać ze statusu bezrobotnego. Okres ten może zostać wyjątkowo przedłużony za zgodą Dyrekcji Departamentu Pracy. Świadczenie z tytułu częściowego bezrobocia pokrywa jedynie różnicę między faktycznie przepracowanymi godzinami, a zgodnym z prawem czasem pracy wynoszącym 35 godzin tygodniowo. W wyniku negocjacji partnerów społecznych w dniu 15.12.2008 r. zmieniono warunki finansowania tego instrumentu. Zgodnie z projektem nowelizacji porozumień z 1968 r., omawianym w ramach negocjacji, zasiłek dla pracowników miałby być wyższy (począwszy od 01.01.2009 r.), to jest 60 proc. brutto za godzinę zamiast 50 proc., dzięki częściowemu dofinansowaniu z budżetu Państwa.

Fragmenty z artykułu **Stephane Porteta**.

ODLEWNIA zwalnia

„Pokażcie, co potraficie poza zwolnieniami” skandowało ok. 300 pracowników Odlewni Żeliwa w Śremie podczas pikiety zorganizowanej 28 stycznia br. przez zakładową „Solidarność” przed budynkiem Zarządu. Protestowali przeciwko kolejnym zwolnieniom.

W styczniu br. pracodawca poinformował związki zawodowe, że „Docelowy stan zatrudnienia obecnie Zarząd przewiduje, na koniec 2009 r. na ok. 600 osób” i zapowiedział zwolnienie grupowe 380 pracowników. Oznacza to, że w ciągu niecałych dwóch lat pracę w Odlewni straci łącznie blisko 1100 osób.

– Pracodawca cały czas nas zwodzi, nie wiemy, jakie są jego ostateczne zamiary względem Odlewni. „S” proponowała rozwiązania łagodzące problem zwolnień, m.in. program dobrowolnych odejść dla wieloletnich pracowników, tak, aby zachować pracę

dla ludzi młodych. Nasze propozycje nie spotkały się dotychczas z żadnym odzewem – mówi Ryszard Górny, przewodniczący Komisji Międzyzakładowej „S” w Odlewni.

Jarosław Lange, przewodniczący wielkopolskiej „Solidarności” zapowiedział, że jak nic się nie zmieni, to wkrótce pod Odlewnię przyjedzie kilka tysięcy związkowców z całej Wielkopolski. □

Okolo 300 pracowników protestowało przeciwko zwolnieniom z odlewni żeliwa w Śremie.

Ustawa emerytalna narusza zasadę równości

„W sposób nieuzasadniony różnicuje się sytuację prawną osób znajdujących się w tej samej lub podobnej sytuacji pozbawiając możliwości przejścia na emeryturę pomostową.” – czytamy w opinii Prezydium KK NSZZ „S”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie zaoopiniowało poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych.

Jednocześnie Komisja Krajowa wnioskuję o zmianę art. 3 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych, który zawiera wykaz szczególnych warunków pracy zdeterminowanych siłami natury oraz procesami technologicznymi.

Zdaniem Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pominięcie w wykazie szczególnych warunków pracy, zawartym w art. 3 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych, prac wykonywanych w warunkach występowania hałasu, wykonywanych poza pomieszczeniami zamkniętymi oraz pracy zmianowej nocnej narusza zasadę równości wobec prawa oraz zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym wyrażone w art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP przez to, że pozbawia pracowników zatrudnionych w takich szczególnych warunkach możliwości nabycia prawa do emerytury pomostowej. □

Komisja na stocznie

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zwróciło się do Marszałka Sejmu z poparciem dla Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego o powołanie Sejmowej Komisji Śledczej w sprawie upadłości Stoczni Szczecińskiej S.A. i konsorcjum Porta Holding S.A.

W ślad za wystąpieniem Krajowej Sekcji Przemysłu Okrętowego NSZZ „Solidarność” prezydium Komisji Krajowej postuluje również rozszerzenie zakresu Komisji na Stocznice Gdynia. □

LICZBY TYGODNIA

- 361 zakładów pracy zadeklarowało zwolnienie w najbliższym czasie 36,9 tys. pracowników. Wynika z danych GUS na koniec grudnia 2008 r.
- 243,6 tys. osób poszukujących zatrudnienia zgłosiło się do urzędów pracy w grudniu 2008 r., jest to 10,8 tys. więcej niż w listopadzie i o 39,7 tys. więcej niż przed rokiem. Podał GUS.
- 104,2 wyniósł średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2008 r. To znaczy, że w stosunku do 2007 r. ceny wzrosły średnio o 4,2 proc.
- 832,62 zł zapłata prowadzący firmy za styczeń i luty tego roku z tytułu wszystkich składek ZUS. To o ponad 43 zł więcej niż za grudzień 2008 r. Kolejna podwyżka czeka ich od marca, gdy wzrośnie składka zdrowotna (prawie o 9 zł). □